

Frasalg af statslige aktie- og ejendomsbesiddelser

Den anden type af privatisering er salg af offentlige aktiver; dvs. bygninger, jordarealer og materiel såvel som aktier og andre værdipapirbeholdninger. Kommunerne har således betydelige jord- og ejendomsbesiddelser, som udmærket kunne sælges som led i en sanering af den kommunale økonomi.

Staten har siden 1989 frasolgt jord og bygninger for op mod 4 mia. kr. Det er imidlertid helt utilstrækkeligt, hvis vi skal gøre os forhåbninger om at få nedbragt statsgælden på (brutto) 690 mia. kr. (1994). Derfor skal frasalget af ejendomsbesiddelser intensiveres i finansåret 1994.

Det samme skal frasalget af de statslige aktie- og værdipapirbeholdninger i følgende selskaber: Det Danske Luftfartselskab (SAS), Det Danske Stålvalseværk A/S, Bella Center A/S, A/S Storebæltsforbindelsen, Dansk Olie og Naturgas A/S, Tele Danmark A/S, Københavns Lufthavne A/S, Padborg Godsregistrering A/S, Crown Tours ApS, A/S Regnecentralen, Dyrehavsbakken A/S, Nunaoil A/S, Dampskibsselskabet Øresund og TV2-Reklame A/S.

Afhændelsen af de statslige aktier i disse virksomheder vil kunne indbringe et milliardbeløb, der også kan anvendes til gældsafdragelse. Samtidig vil der være tale om en liberalisering for de pågældende selskaber, idet staten ikke længere har bestemmende indflydelse på deres drifts- og ledelsesstruktur.

Udlicitering

Den sidste type af privatisering er såkaldt udlicitering, hvor finansieringen stadig er offentlig, mens private virksomheder i fri konkurrence tilbyder at løse opgaverne for det offentlige. Der er med andre ord tale om en privatisering af udbuds- eller produktionssiden.

En række af de opgaver, som i dag løses i kommunalt regi, vil umiddelbart kunne udbydes i fri licitation, f.eks. brandslukning, gaderenovation, kantinedrift, bospisningsordninger, miljøforanstaltninger, parkvæsen, reparation, vedligeholdelse, rengøring og rensningsanlæg. Inden for staten eksisterer de samme muligheder for, at udlicitere opgaver til privat drift:

Vejdirektoratet, Statens Indkøb, Fængselsvæsenet, miljøopgaver, rengøring, besejling af småøer, Statens Informationstjeneste, sundheds- og uddannelsesinstitutioner, trykkeriopgaver, affaldshåndtering, skovdrift, edb-opgaver etc. I Udliciteringsudvalgets rapport (Finansministeriet okt. 1991) er der opført i alt 260 mulige licitationsopgaver.

Formålet med at udlicitere de omtalte opgaver er at opnå en effektivitetsgevinst. Ifølge »Rapport om privatisering og markedsføring af offentlige aktiviteter« (Finansministeriet, 1990) vil der kunne opnås en gennemsnitlig driftsbesparelse på 20 pct. ved udlicitering. Det er også i overensstemmelse med de hidtidige erfaringer.

Fordele ved privatisering

Ud over at tjene som provenukilde til finansiering af skattelettelser og gældsnedbringelse er privatisering forbundet med en række meget væsentlige fordele, der i sig selv gør dem attraktive.

- * Privatiseringer øger den personlige frihed, både hvad angår forbrugsvalg og produktion. Dels fordi forbruget er baseret på en selvvalgt efterspørgsel, dels fordi udbudet bliver mere differentieret i forhold til de standardiserede ydelser, det offentlige tilbyder.
- * Privatiseringer øger effektiviteten, hvilket er en betingelse for overlevelse i den internationale konkurrence. Privatiseringer vil således gøre dansk økonomi modstandsdygtig over for den konkurrencesituation, som åbningen af det europæiske marked vil medføre.
- * Privatiseringer øger spredningen af ejendomsretten, idet alle principielt kan etablere en virksomhed, som det offentlige tidligere havde monopol på at drive. Det svækker koncentrationstendenserne og fremmer decentrale løsninger.
- * Privatisering er bedre end besparelser, fordi aktivitetsniveauet opretholdes. Besparelser rammer derimod ofte »kødet« i stedet for »fedtet«.